

Karolinska Institutet Science Park har etablerat sig som det viktigaste navet för entreprenörer med ambitioner inom läkemedelsområdet.

– Här finns bolag med projekt i samtliga utvecklingsfaser, säger Märit Johansson, VD på KI Science Park. Och om man ser till antalet bolag som ägnar sig åt läkemedelsutveckling är vi det största klustret i Sverige.

Sedan starten för nio år sedan har KI Science Park, med anläggningar i Solna och Flemingsberg, växt till att omfatta över 90 företag. Närheten till branschkollegor och till forskningen vid Karolinska Institutet är uppenbart lockande för forskningsintensiva små och medelstora företag. Av den senaste upplagan av *The Swedish Drug Development Pipeline*, SwedenBIO:s årliga inventering av svenska bolags läkemedelsprojekt, framgår att KI Science Park nu är Sverigeledande i branschen ifråga om läkemedelsutveckling.

En femtedel av parkens företag som ägnar sig åt läkemedelsutveckling är verksamma på cancerområdet. Av dessa hör Kancera och Aprea till de mer namnkunniga.

FLERA PROJEKT IGÅNG PÅ KANCERA

Kancera, som verkat i KI Science Park sedan 2010, är ett av bolagen med inriktning på utveckling av läkemedel för be-

handling av leukemi och solida tumörer.

– Vi strävar efter att både stoppa överlevnadssignaler i cancerceller och att hindra cancers anpassning av ämnesomsättning för att på så sätt öka känsligheten för cytostatikabehandling, för-

klarar professor Håkan Mellstedt, grundare av Kancera och numera hedersordförande i styrelsen och medlem i bolagets industriella råd.

Kancera har flera parallella projekt igång, men satsar just nu sina begrän-

Kraftfullt cancerkluster KI Science Park nu störst

Karolinska Institutet Science Park

PÅ KI CAMPUS

i landet på läkemedelsutveckling

sade krafter på framförallt två spår där man kommit längst. Det gäller småmolekylära ROR-hämmare (som omprogrammerar cancerceller så att de destruerar sig själva) och småmolekylära Fractalkine-hämmare som kan stoppa tu-

mörtillväxt och även lindra svår smärta.

– Det är väldigt bra men svåra projekt. Vi arbetar med helt nya targets och andra verkningsmekanismer för att komma åt resistensutveckling, säger Håkan Mellstedt.

Karolinska Institutet Science Park har sitt huvudkvarter i de ovala husen i Solna, men verksamheten inbegriper också företag i Flemingsberg – i nära anslutning till Karolinska Institutet och Karolinska Universitetssjukhuset Huddinge.

En behandlingsframgång på det svåra området bukspottkörtelcancer skulle glädja professor Håkan Mellstedt, grundare av Kancera. "Inte minst som cancerläkare", säger han.

I ROR-projektet är huvudindikationen leukemi och Fraktalkine-spåret kvalar in på det heta området immunonkologi.

Båda spåren kan vara intressanta för framtida nya möjligheter att attackera bukspottkörtelcancer, en svårbehandlad cancerform med notoriskt dålig prognos.

– En framgång på det angelägna området skulle förstås inte bara glädja mig som forskare utan ännu mer som cancerläkare, säger Håkan Mellstedt.

VIKTIGT MED SAMARBETEN

Kancera bygger sitt utvecklingsarbete på samarbeten och har bland annat ett projekt igång med professor Thomas Helleday, cancerforskare vid Karolinska Institutet och uppmärksammad för flera stora framsteg, bland annat forskningen bakom ett nytt läkemedel mot ärftliga former av bröst- och äggstockscancer som nu är godkänt och används i Sverige. Hans kanske största projekt handlar om

utvecklingen av en helt ny och generell behandling av cancer som går ut på att slå mot cancercellernas "livvakter", enzymet MTH1.

Thomas Helleday är verksam vid SciLifeLab, den hittills största svenska forskningssatsningen på bioteknikområdet som skapats i samverkan mellan Karolinska Institutet, Stockholms universitet, KTH och Uppsala universitet.

Men sin samarbetsinriktade och forskningsintensiva verksamhet tycker Håkan Mellstedt att KI Science Park är en utmärkt miljö för Kancera att verka i:

– Här finns alla förutsättningar för att ta resultaten av högklassig forskning hela vägen till nytta för patienterna.

SMÅ FÖRETAG OCH GLOBALA SPELARE

I KI Science Park finns allt från entreprenörssjälarna som – än så länge – jobbar på i sin ensamhet till parkens jätte, Sobi, med 700 anställda i en höggradigt internationell verksamhet.

Ett av företagen med fokus på nya läkemedel inom onkologi är framgångsrika Aprea som nyligen säkrade ett kapitaltillskott på 430 miljoner och som har en kandidatsubstans som nu prövats i fas Ib/II på äggstockscancer. Substanzen har tidigare testats på blodcancer och studier planeras nu även inom andra indikationer.

Aprea grundades av bland andra forskarna Klas Wiman, Vladimir Bykov och Galina Selivanova efter upptäckten av en molekyel som får muterat p53-protein att fungera på vanligt sätt igen, det vill säga skydda oss mot cancer.

Nyheten kom 1999 och väckte uppmärksamhet över hela världen.

Bolaget, som startades via KI Innovations, har hela tiden haft sin hemvist i KI Science Park.

– Man måste arbeta på ett effektivt sätt i ett litet bolag. Det finns inte resurser för omvägar eller att fastna i sidospår. Det är fokus och hård prioritering som gäller. Det är också viktigt att knyta nyckelkompetenser till bolaget och ha ordning på dokumentationen, säger Nina Mohell, som nu slutar som VP Discovery på Aprea för att bli konsult.

Nina Mohell har under hela sin karriär lyckats kombinera det akademiska synsättet med de kommersiella kraven på leverans. Hon betonar vikten av att kunna kommunicera, såväl med de aka-

Nina Mohell har i tio års tid framgångsrikt samarbetat med Jessica Alfredsson, molekylärbiolog på Aprea.

demiska forskarna som i den egna arbetsgruppen.

När Nina Mohell började på Aprea 2005 var hon den första som rekryterades av dåvarande VD:n Claes Post. Hon fick ansvaret för den biologiska delen av den prekliniska läkemedelsutvecklingen vilket kort och gott innebär hela processen från preklinisk forskning till klinik.

– Det är en stor förmån att få arbeta inom ett så spännande och viktigt om-

råde och i ett så nära samarbete med både erfarna läkemedelsutvecklare och bolagets grundare, säger hon.

Nina Mohell har varit med under hela uppbyggnaden av det som nu blivit landets ledande kluster för läkemedelsutveckling.

– Jag uppskattar servicen, infrastrukturen och närheten till kollegor och andra bolag. KI Science Park är helt rätt adress för Aprea.

GITTE STRINDLUND
FOTO: HÅKAN FLANK OCH
BOSSE JOHANSSON

